

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXIX. An possit reus in Ecclesia victu, & vestitu, & reliquis vitæ necessariis
impediri? Vbi etiam, an ad Ecclesiam custodia apponi possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

etiam si reus sic extractus iuri suo cedere velit. Vide Bonac. *tit. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 4. num. 11.* & quæ dicuntur *infra dub. 33. & 34.*

Urgebis, saltem quod reus compedibus in Ecclesia detineatur, viget consuetudo diuturna: ergo.

Respondetur de hac re vide, quæ dicebantur *dub. 6. & dub. 24. sect. 4. & 8.* & quæ dicuntur *dub. 41. sect. 2. num. 18.*

- 12 Cæterum licet Mar. Italia *lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 51.* & Peregrin. *cap. 13. num. 2.* putent, Iudicem laicum non esse reum violationis immunitatis Ecclesiæ, si delinquentem in Ecclesia liget de Episcopi licentia, ex eo quod id faciat non auctoritate laica, sed Ecclesiastica, iuxta illud: *Omnia nostra facimus, quibus auctoritatem impertimur, l. 1. §. sed neque, Cod. de vet. iur. enucl.* mihi tamen id probabile non videtur, nisi Iudex laicus faciat bona fide, quod certum est apud omnes; cum in tali casu non intercedat peccatum mortale, nedum non intercedat præsumptio, vel nisi faciat ad instantiam Episcopi, & non proprio nomine Romano, quia Episcopus non potest in iure communi dispensare concedendo Iudici laico facultatem non servandæ immunitatis, quamvis id probabile sit, si faciat auctoritate Episcopi, & ad instantiam illius, sed nomine Episcopi, & non proprio, quia probabile est, quod immunitas concessa sit Ecclesiis, ne ibi existentes capiantur à laica potestate tantum, non item ab Ecclesiastica, sicuti dicebam *dub. 10. sect. 14.*

DVBITATIO XXVIII.

An possit Iudex laicus immittere satellites, vel milites in locum immunem, ut ob metum ne reus inde discedat, & capi possit.

SUMMARIVM.

- 1 Iudex laicus non potest immittere satellites, vel milites in locum immunem, ut ob metum reus inde discedat, & capi possit, contra nonnullos.
- 2 Nullum genus nocimenti inferri potest confugienti ad locum immunem, nec directè, nec indirectè.

1 Respondetur, quod (quamvis nonnulli asserunt ex eo, quia id non est extrahere reum è loco immuni, nec ei vim inferre, vel prohibere, quo minus immunitate loci fruatur, sed tantum facere quid unde is occasionem sumat discedendi de loco immuni, quod dat occasionem solum, ut possit capi) negandum tamen sit, quia ex dictis supra nullum genus nocimenti inferri potest confugienti ad locum immunem, *cit. cap. definiti, 17. quest. 4.* sed immittere satellites, vel milites in locum immunem, ut inde reus discedat, & sic habeat occasionem, quod possit capi, est maximum nocimentum ipsi inferre, quia indirectè cogitur ad relinquendum locum immunitatis, quod est valde ipsi præiudiciale, cum sic non solum non sit securus, quia patitur vim moralem, sed etiam indirectè cogatur exire, & sic indirectè priuetur beneficio immunitatis, ex quibus patet ad ea, quæ in oppositum dicebantur. Vide etiam *dub. 25. sect. 4.*

DVBITATIO XXIX.

An possit reus in Ecclesia victu, & vestitu, & reliquis vitæ necessariis impediri? Vbi etiam, an ad Ecclesiam custodia apponi possit?

SUMMARIVM.

- 1 Reus, dum in Ecclesia existit, victu, & vestitu, & reliquis vitæ necessariis impediri non debet. Impedientes variis poenis, & censuris, non tamen latis, sed ferendis afficiuntur.
- 2 Reus, si in Ecclesia existens, non habeat unde neque de suo, neque de bonis consanguinei, vel amici vivat, tenetur Ecclesia illi alimenta præstare.
- 3 Reus, cum sub Ecclesiæ protectione sit, par est, ut Ecclesia, utpote pia, ipsum non derelinquat, ne ipse necessitate seculari Iudici se tradat. Idem in iure statuitur de custode in ordine ad captivos. Idemque possunt facere Regulares, non obstante in contrarium Bulla quadam Sixti V.
- 4 Reus si habeat bona ad se alendum, debet compensare expensas Ecclesiæ, quia tunc Ecclesia præsumitur solum velle subuenire presenti necessitati, non autem absolute donare.
- 5 Reus si simpliciter non habeat bona, cum quibus possit se sustentare, tenetur Ecclesia ei subuenire, vel de proprio, vel applicando aliquid pro usu Pauperum deputatum, secus si possit laborando se alere.
- 6 Rectores Ecclesiarum subministrantes alimenta reo, possunt ipsum compellere ad laborandum pro Ecclesiâ, seu Conventui in victus compensationem, secus si non possint, aut non soleant.
- 7 Iudex secularis potest apponere Ecclesiæ custodiam, ne reus inde liberè aufugiat, & si extra Ecclesiâ fines constitutus sit, eum capere, & incarcerare.
- 8 Immunitas Ecclesiæ violatur si reus, cum solam vestem extra Ecclesiam posuit, extrahatur, & capiat.
- 9 Idem dic si capiatur per aliquam palli partem, quæ prominet extra tectum, vel valuas, vel quemcumque alium locum immunem.
- 10 Idem dicendum si pedem, vel manum (capite, & aliis præcipuis membris intra Ecclesiam existentibus) extra Ecclesiam posuit, secus si ambobus pedibus in via publica existat, & humeris solum Ecclesiæ parietes attingat.
- 11 Reus, qui manibus ferrum, vel valuum Ecclesiæ apprehendit, gaudet immunitate.
- 12 Reus ut g. uideat immunitate, sufficit quod præcipuas corporis partes habeat in loco sacro.

Respondetur, quod non possit reus, dum in Ecclesia existit, victu, & vestitu, & reliquis vitæ necessariis impediri. Atque ita expressè habetur in *l. 2. & l. præsentis, Cod. de his, qui ad Eccles. confug. ibi: Ut ei aliquid, vel relictualium rerum, vel vestis denegetur, aut requies, &c.* & in *cap. definiti, cap. nullus, cap. si quis contumax, cap. miror, & cap. id constituimus, 17. quest. 4.* ubi mandatur, ne ei quodcumque nocibilitatis, vel damni inferatur: & docent ex communi Couar. *2. var. cap. 20. num. 17.* Farinac. *de carceribus, q. 28. num. 9.* Azor. *lib. 9. part. 2. cap. 8. quest. 9. num. 14.* Antou. Gomez *tom. 3. cap. 10. tit. quando reus gaudeat immunitate, num. 1.* Clar. *§. la se Maestatis, num. 11.* Abb. *cap. inter alia, de immunitat. Scortia theor. 384.* Layman *num. 13.* Suar. *lib. 3. cap. 12. num. 2.* Lezana *verb. Immunitas*

nitas Eccles. num. 18. & Bonacina *disput. 3. quest. 7. de immunit. punct. 5.* Et probatur, quia alioquin esset illum per indirectum ab Ecclesia extrahere (cogere-
tur enim, quod ipsemet se potestati seculari tradat. & moriatur) & sic esset per indirectum aduersus Eccle-
siarum immunitatem operari; quapropter reum in
persona, vel in bonis ludentes, etiam oblidendo, vel
prohibendo, ne eis victus, aut vestitus deferatur, va-
riis pœnis afficiuntur, tum de iure civili, vt in *cit. l. 2.*
& *l. presenti, Cod. de his, qui ad Eccles. confug.* tum
etiam de iure canonico, vt in *cit. cap. definiti, & aliis*
iuribus supra allegatis. Vide Suar. *cap. 13. num. 7.* &
Azorium *loco cit.* Non tamen in dictis iuribus cen-
suræ feruntur ipso facto, sed sunt ferendæ.

Hinc sequitur, quod si reus in Ecclesia existens,
non habet unde, neque de suo, neque de bonis con-
sanguinei, vel amici viuatur, teneatur Ecclesia alimenta
illi præstare, ex *dict. l. presenti, §. sanè, Cod. de his, qui*
ad Eccles. confugunt; & à simili de custode carceris,
qui prouidet captiuis, *Cod. de Episcop. audientia,* vt
Iudices, & *glos. in cap. definiti, 17. quest. 4.* Et ratio
esse potest, quia cum sub Ecclesiæ protectione sit, par
est, quod Ecclesia, vt potest pia, eum non derelin-
quat, ne ductus necessitate, seculari Iudici se tradat.
Atque ita docent Abb. in *cap. inter alia, de immunitat.*
Eccles. num. 28. Archidiacon. in *cap. de iur. 17. q. 4.*
Hugo ibidem, *Ignis in l. 1. num. 47. Angel. verb. Im-*
munitas, quest. 22. Sylu. eodem verb. 3. num. 5. Azor. 2.
part. lib. 9. cap. 9. quest. 13. Decian. tract. crimin. lib. 6.
cap. 29. num. 3. Boëtius decis. 303. num. 3. & Farinacius
cit. quest. 28. num. 9. & in append. de immunit. cap. 19.
num. 299. & Peregrinus cap. 13. num. 12. quidquid in
contrarium dicat Varpus de *iure Asylum, cap. 2. fol. 30.*
Vide etiam Rodriguez *tom. 2. qq. Regular. quest. 50. art. 3.*
& Sorbum in *addition. ad Compend. priuileg. Mendicat.*
vers. Ecclesia Fratrum, qui subdunt, id posse facere
etiam Regulares, non obstante excommunicatione
quadam Sixti V. pro Regno Neapolis; cum hæc,
vt inquit ipsi, reuocata sit per Constitutionem Gre-
gorij XIV.

Dixi, si reus in Ecclesia existens, non habeat, vn-
de neque de suo, neque de bonis consanguinei, vel
amici viuatur; quia si habet propria, vel consanguinei,
vel amici bona, debet ex his se sustentare; quæ si ta-
men præsto non habet, tenetur Ecclesia supplere; ipse
tamen manebit obstrictus ad compensandas expensas,
quia tunc Ecclesia præsumitur solum velle subuenire
præsentī necessitati, non autem absolute donare: S.
Thom. *quodlib. 5. art. 17. & Sylu. verb. Immunitas, 33.*
num. 5. Quod si autem simpliciter non habet bona, ex
quibus possit se sustentare, tenetur Ecclesia simplici-
ter subministrare, quia tunc ille se habet tanquam pau-
per, cui Ecclesia, seu Ecclesiasticæ personæ tenentur
subuenire, vel de proprio, vel applicando aliquid pro
vultu pauperum deputatum. Quod tamen intelligo, si
reus non possit manibus laborando victum sibi quæ-
rere; quia si potest, & sit solitus, debet laborando si-
bi prouidere; cum priuilegium immunitatis non de-
beat esse occasio otiaudi; quapropter à Rectoribus
Ecclesiæ cogi poterit, quod verbi gratia in Ecclesia,
Conuentu, vel in alio loco immuni labore, inser-
uendo fabricæ, vel alteri operi, quando non potest
alio modo sibi victum comparare; quia cum Ecclesia
illi subministrat alimenta, par est, quod in compen-
sationem operam illius exigar, si eam tamen præstare
possit, & soleat. Vnde fit, quod possit etiam à Re-
ctoribus Ecclesiæ cogi quod refarciat expensas pro
ipso factas, vel det cautionem de refarciendo ante-
quam à loco immuni exeat, aliàs ipsum non dimitte-
re, sed retinere poterit, quia non debet Ecclesia de-
trimentum pati ex beneficio præstito: quod tamen in-
telligi, si reus non erat simpliciter pauper, sed pau-

per secundum quid, id est, non habeat præsto bo-
na, ex quibus se possit sustentare, & præterea Eccle-
sia liberaliter non sustentasset, quia in vtroque tali ca-
su non sunt refarciendæ expensæ: non enim in priori;
quia datæ sunt pro eleemosyna; neque in posteriori,
quia donatæ sunt simpliciter.

Aduerte tamen hic, quod possit Iudex secularis cu-
stodiam Ecclesiæ apponere, ne reus in de liberè aufu-
giat, & si extra Ecclesiæ fines constitutus sit, eum ca-
pere, & incarcerare.

Dixi, si extra Ecclesiæ fines constitutus sit, quia
merito Couar. *cit. cap. 20. num. 17.* cum Ioan. An-
drea, & Ioan. Igneo monet, immunitatem Ecclesiæ
violari, si reus, cum solam vestem extra Ecclesiam
posuit, extrahatur, & capiatur. Idem dicendum, re-
ctè ait Villalob. in *sum. tom. 2. tract. 39. diff. 5. num. 4.*
vbi citat Couarrum, Paz, & Bobadillam, si capia-
tur per aliquam pallij partem, quæ prominet extra te-
dum, vel valuas, vel quemcunque alium locum im-
munitatem. Idemque dicendum, rectè ait Suarez *cit.*
cap. 12. num. 4. Peregrin. cap. 4. num. 61. & Bonacina
disput. 3. quest. 7. punct. 4. num. 20. si pedem, vel manum
(capite, & aliis præcipuis corporis membris intra Ec-
clesiam existentibus) extra Ecclesiam posuit; quia ad-
huc in tali casu non extra Ecclesiam; sed in Ecclesia
constitutus dicitur. Vnde cum Bonacina *loc. supra cit.*
contrarium dicendum videtur de eo qui ambobus pe-
dibus in via publica existit, & humeris solum Eccle-
siæ parietes attingit; quamvis secus, si manibus fer-
rum, vel valuum Ecclesiæ attingat, seu apprehendat,
vt *dub. 9. sect. 6.* dicebatur) contra Egidium Trul-
lench. *tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 1. n. 12. & Diana part. 6.*
tract. 1. resol. 6. in fin. vbi non in probabiliter defendunt,
eum, qui fugiens è manibus satellium cadit super limen
portæ Ecclesiæ, & humeris, ac capite illam tangit, licet
tibi, & pedes extra habeat, immunitate gaudere, ta-
lis enim, inquit ipsi, præcipuas corporis partes, scili-
cet caput, & humeros, habet in loco sacro.

DVBITATIO XXX.

An possit reus in Ecclesia bonis suis, & ius-
tè possessis, quæ secum ad Ecclesiam
transiit, spoliari? Vbi etiam de bonis,
aliis, & an possit his per iudicem laicum
spoliari?

S V M M A R I V M.

1. Reus bonis suis, quæ secum ad Ecclesiam transiit, & iustè possessis spoliari non debet, adeò quod si quis eum in Ecclesia spoliauerit dictis bonis, quin & armis, saltem non prohibitis, puniri debeat tanquam immunitatis Ecclesiasticæ violator.
2. Reus, si bona sint aliena, vel alteri obligata, potest probabiliter ipsis spoliari à Iudice seculari, cum hoc non sit illi nocuumtum inferre.
3. Item Reus potest à Iudice spoliari armis prohibitis, cum quibus ad Ecclesiam confugit, cum hoc etiam non sit reo nocuumtum inferre, sed peccandi occasio-
nem auferre.
4. Item dic si faminam secum ad Ecclesiam rapue-
rit.
5. Index laicus secundum probabiliorem opinionem non potest reum in Ecclesia receptum spoliare bonis, & armis, nisi de licentia Prælati Ecclesiastici; nam quod simpliciter possit, est de iure civili, non autem de iure Canonico.

Seruus indebitè fugiens ad Ecclesiam à domino, ex-
trahi